

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/56/2017
Identifikačné číslo spisu:	8841420089
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8841420089.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti O., narodenú XX. W. XXXX, bývajúcu v S. a maloletého O., narodeného XX. W. XXXX, bývajúceho v M., deti rodičov: otca W., bývajúceho v M. matky W. bývajúcej v S. zastúpenej JUDr. Mariánom Gelenekym, advokátom so sídlom v Starej Ľubovni, Garbiarska 20, o úprave rodičovských práv a povinností, ktorá právna vec bola vedená na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 5 P 36/2014, o dovolaní otca maloletých detí proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 26. septembra 2016 sp. zn. 7 CoP 18/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Kežmarok uznesením z 27. mája 2016 č. k. 5 P 36/2014-282 zastavil konanie a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie konanie zastavil podľa § 159 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) s odôvodnením, že v tej istej veci už bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa zo 6. júla 2015 č. k. 2 P 104/2013-273 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove z 23. februára 2016 sp. zn. 6 CoP 22/2015.

2. Krajský súd v Prešove na odvolanie otca maloletých detí uznesením z 26. septembra 2016 sp. zn. 7 CoP 18/2016 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení konania a zamietol návrh otca maloletých detí na prerušenie konania. O trovách konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) ako vecne správne z dôvodu, že v rovnakej veci prebiehali dve konania, a to pred Okresným súdom Kežmarok pod sp. zn. 5 P 36/2014 a pred Okresným súdom Stará Ľubovňa pod sp. zn. 2 P 104/2013, a nakoľko konanie pred Okresným súdom Stará Ľubovňa bolo bez akýchkoľvek pochybností právoplatne skončené, založilo to prekážku právoplatne rozhodnutej veci.

Návrh otca maloletých detí na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ OSP, resp. § 109 ods. 2 písm. c/ OSP z dôvodu, že prebieha konanie o jeho dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 23. februára 2016 sp. zn. 6 CoP 22/2015 vydanému v konaní Okresného súdu Stará Ľubovňa vedeného pod sp. zn. 2 P 104/2013 odvolací súd zamietol z dôvodu nedostatku dôvodov pre také rozhodnutie.

3. Otec maloletých detí podal proti uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP tvrdiac, že odvolací súd tým, že neprerušil konanie do právoplatného skončenia konania o jeho dovolaní mu znemožnil, aby uskutočňoval procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vytýkal tiež odvolaciemu súdu, že neprihliadol na to, že konanie na Okresnom súde Stará Ľubovňa bolo začaté skôr a „následne však už nespravodlivo bez vyriešenia otázky prekážky litispendencie, t. j. prekážky prv začatého súdneho konania, ktorá sa rieši v dovolacom konaní týkajúceho sa veci 2 P 104/2013 Okresného súdu Stará Ľubovňa, uviedol, že zastavenie konania veci skôr začatej nie je vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci“. Namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý podľa jeho názoru nedostatočne zdôvodnil zastavenie konania a nevyrovnal sa s jeho námietkou v odvolaní, že správne malo byť zastavené konanie vedené na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 2 P 104/2013 pre prekážku skôr začatého konania (litispendencie). Podľa otca maloletých detí odvolací súd naostatok v rozpore s § 393 ods. 2 CSP „vôbec neuviedol, ktoré dôkazy v dovolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil“.

4. Matka maloletých detí vo vyjadrení k dovolaniu ho žiadala zamietnuť ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, po zistení, že dovolanie bolo podané včas, a na tento úkon oprávnenou osobou, po preskúmaní prípustnosti dovolania dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa s účinnosťou od 1. júla 2016 vzťahuje Civilný mimosporový poriadok. V zmysle § 2 ods. 1 CMP sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku zákona, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP vo veciach starostlivosti súdu o maloletých neustanovuje inak (viď § 76 a § 77 CMP), dovolací súd aplikoval na danú vec ustanovenia CSP o dovolaní a dovolacom konaní.

7. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (viď § 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. V danom prípade dovolateľ uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Podľa dovolateľa spočíva táto vada konania v tom, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil, prečo mal za to, že súd prvej inštancie správne zastavil konanie a nevyrovnal sa s jeho námietkou v odvolaní, že správne malo byť zastavené z dôvodu litispendencie skôr začaté konanie vedené na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 2 P 104/2013.

9. Podľa § 420 písm. f/CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v tomto ustanovení, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (svojou procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

10. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor alebo nesporové konanie) znemožňujúca strane sporu (účastníkovi) realizáciu jej procesných oprávnení a

mariaa možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

11. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom alebo nesporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia (jeho odôvodnenie), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

12. Podľa právneho názoru vec prejednávajúceho senátu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

13. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán; postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie (II. ÚS 76/07).

14. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality odôvodnenia) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila (len) tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ OSP). Vada tejto povahy nebola považovaná za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania. S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

15. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ OSP“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta, ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ OSP“. Podľa právneho názoru vec prejednávajúceho senátu sa zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska; vzhľadom na to treba toto stanovisko považovať za aktuálne aj po uvedenom dni.

16. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu zákonom vyžadované náležitosti. Je v ňom jasne a zrozumiteľne uvedený dôvod zastavenia konania (v čase rozhodovania súdov tým už bola prekážka právoplatne skončeného konania a nie litispendencie, poznámka dovolacieho súdu). Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Dovolateľ preto tvrdí vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP neopodstatnene. Nad rámec dovolacieho konania odvolací súd poznamenáva, že vzhľadom na stav konaní v čase rozhodovania súdov nebolo významné, ktoré konanie bolo začaté skôr.

17. Rozhodnutie odvolacieho súdu o prerušení konania nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí. Dovolanie otca maloletých detí nie je prípustné ani v tejto časti

(napr. publikácia Civilný sporový poriadok, Komentár, C. H. Beck, Praha, 2016, str. 1353 až 1355).

18. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP bez skúmania, či v konaní došlo k namietanej procesnej nesprávnosti.

19. Dovolací súd o nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 52 CMP a § 451 ods. 3 CSP.

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.